

ELEKTRİK DAĞITIM BÖLGELERİ İHALESİ

“YENİ SEVR”Mİ?

TEDAŞ'ın özelleştirme sürecine hazırlık olarak daha önce alt yapısını oluşturarak bağlı ortaklıklar ve şirketler durumuna getirdiği 20 adet dağıtım bölgesinden üçüne ilişkin özelleştirme ihale ilanı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından yayınlandı.

Türkiye çapında ayrıcalıklı şirketlerden olan ve AKTAŞ ve ÇEAŞ'ın kamulaştırılması sonrası tek örnek olarak kalan Kayseri ve Civarı Elektrik T.A.Ş. yalnızlığının üç dağıtım bölgesinin katılmasıyla sona erdirilmesi hedefleniyor. Özelleştirme yanlışlığından kamusal anlayışa dönüşün yolunun açılmasına izin vermeyen siyasi iktidarlar Dünya Bankası ve IMF reçeteli uygulamalarını yoğunlaştırıyor.

İşletme Hakkı Devri'ne dayalı hisse satış modeli uygulanacak ihalelerde üç bölgenin kamuya ait hisselerinin %100'ü blok olarak satılacak. 04.09.2006 tarihinden itibaren talipliler **Gizlilik Taahhütnamesi**'ni imzaladıktan sonra bedelini ödeyerek şartnameye ulaşabilecektir. Söz konusu ihalelerde son teklif verme tarihi 15.12.2006 olarak tespit edilerek 2007 yılından itibaren özelleştirmenin tamamlanması amaçlanmaktadır.

Bu ihale kapsamında üç dağıtım bölgesi;

Bölge 9 : Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş. BAŞKENT (Ankara, Kırıkkale, Zonguldak, Bartın, Karabük, Çankırı ve Zonguldak)

Bölge 14 : İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş. AYEDAŞ (İstanbul ili Anadolu Yakası)

Bölge 15 : Sakarya Elektrik Dağıtım A.Ş. SEDAŞ (Sakarya, Bolu, Düzce, Kocaeli) illerini kapsamaktadır.

Söz konusu bölgelerin 2005 yılı itibarı ile 20 dağıtım bölgesi içindeki abone sayıları tüketim değerleri ve Türkiye genelindeki oranları aşağıya çıkarılmıştır.

Bu ihale sonrası 2005 yılı rakamlarına göre TEDAŞ abonelerinin %21'i, satılan elektriğin ise %20'si özel firmalar tarafından devir alınarak işletilecek. TEDAŞ toplam rakamlarının 1/5'ine gelen bu ihalenin, gizlilik taahhütlü

şartnamesinde belirtilen yeterlilik kriterleri arasındaki koşulların yerli firmalar tarafından sağlanması zor hatta mümkün olmadığından tekliflerin yabancı firmalarla kurulacak ortak girişim grupları tarafından verileceği görülmektedir. Nitekim İtalyan ENEL firmasının dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesiyle ilgiledikleri ve teklif verecekleri şirket başkanı tarafından açıklanmıştır. ÖİB yeterlilik için teknik bilgi ve tecrübeden çok isteklilerin güçlü mali yapısını önemseyerek puanlamada ön plana çıkarmıştır. Bu da siyasi iktidarın, elektriğin ve dağıtımının kamusal bir yükümlülük ve teknik bir olgu olduğunu anlamaktan ne kadar uzak olduğunu göstermektedir. Ancak özelleştirmenin kamuoyunda meşruiyetinin sağlanması için sürekli kayıp ve kaçak konusu gündemde tutularak özelleştirme sonrası belirlenen oranlara

	Abone sayısı	Oran	Tüketim Gwh	Oran
20 DAĞITIM BÖLGESİ	27.972.600	% 100	93,196	% 100
BAŞKENT	2.750.400	% 9,83	8,041	% 8,63
AYEDAŞ	1.854.800	% 6,63	6,315	% 6,78
SEDAŞ	1.260.400	% 4,5	4,134	% 4,44
ÜÇ BÖLGE TOPLAMI	5.865.600	% 20,96	18,49	% 19,85

indirilecek kayıp kaçaklarla bu sorunun çözüleceği söylenmektedir. Öncelikle başka hiçbir ülkede kullanılmayan kayıp ve kaçakların birlikte tanımlanması hızla terkedilerek tespitlerin kayıplar üzerine yapılmasını sağlamak zorundayız. Enerji yöneticileri sosyal yönü de dahil bir çok bileşeni bulunan ancak tüketilip parası tahsil edilmeyen bir elektrik tüketim cinsini bu tanımlamanın içine sokarak rakamları bulandırmaktadır. Kaçak elektrik kullanımının fatura edilen ancak ödenmeyen enerjiden bir farkı bulunmamaktadır. Sonuç olarak tüketilmekte ancak fatura ve tahsilatta sorun bulunmaktadır. Bu alınacak bir çok tedbir ve uygulama ile teknik gerekçelere bağlı olmaksızın çözülebilir. Ancak bu tanımlama ihale sonrası sözleşmelere konacak kayıp-kaçak oranlarının düşürülmesi konusunu belirsiz bir sonuca bağlamaktadır.

Kayıpların düşürülmesi için yıllarca elektrik dağıtım şebekelerine yeterli yatırımı yapmayanlar, şimdi ihale şartnamesine yatırım şartı koymaktadır. Bu

yatırım tutarları 2006-2010 döneminde; SEDAŞ için 79 milyon YTL, BAŞKENT için 380 milyon YTL, AYEDAŞ için 123 milyon YTL'dir. Örneğin SEDAŞ için yatırım koşulu, özelleştirme 2006 yılı sonunda sonuçlanacağına göre dört yıllık süre içinde her yıl için yaklaşık 20 milyon YTL'dir. Oysa Sakarya Elektrik Dağıtım A.Ş. için 2004 yılı kesin yatırım harcaması 10,4 milyon YTL'dir. Yaklaşık iki katı artışa gelen yatırımlar (bu güne kadar yaptırılmayan) kamu değil özel sektör eliyle yapılacak, ancak harcamalar tarifeler üzerinden şirkete geri ödenecektir. Sözleşme süresinin bitmesi veya sözleşmenin feshi durumunda tarifeler üzerinden ödenemeyen bedellerin ise TEDAŞ tarafından ödenmesi garanti edilmektedir. Kısaca ekonomik program ve enflasyon bahaneleriyle kamunun gerçekleştiremeyeceği söylenen yatırımlar TEDAŞ ya da tüketiciler üzerinden yapılmakta, yalnızca aracıya kar ödenmektedir.

TEDAŞ tarafından her şeye karşın gözetlenebilir ve değer-

lendirilebilir kriterler içinde yapılan yatırım ihaleleri bundan böyle çokuluslu firmalarla kurulan ortak girişim gruplarının işlettiği dağıtım şirketlerince özel şirketler eliyle yapılacaktır. Bu yatırımların bu şirketlerin kuracağı firmalar veya yakın firmalar üzerinden yapılması, ayrıca üçüncü şahıslara bedelsiz yaptırılan yatırımların daha önceki örneklerde gördüğümüz usulsüzlükleri, hem kamu hem de serbest çalışan üyelerimizi zarara uğratacaktır. Rekabet ve açıklık adıyla süslenen süreci daha önce AKTAŞ ve ÇEAŞ'da yaşadıklarımızdan farklı olmayacağı, ayrıca Uluslararası tahkim, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın YİD'lerle ilgili tahkim bizi sınırlandırıyor "bahanesinin" dağıtım bölgelerindeki özelleştirmelerin yaygınlaşmasıyla kalmayacağı açıktır.

Bu nedenle ulusal elektrik şebekesinin merkezi planlanması ve işletilmesinden hızla uzaklaşan, bu alandaki kamu ağırlığını "ne yazık ki" ifadesiyle tanımlayan, yıllardır raflarda tuttıkları "Elektrik Enerjisinin Sürekliliği, Ticari ve Teknik Kalitesi Yönetmeliği"ni daha Resmi Gazete'de yayınlanmadan büyük reklam kampanyalarıyla özelleştirme ile aynı anda "Özel Gazete"lere veren, elektrik dağıtım şebekesini "yabancı" yatırımcılara Sevr haritasına benzer biçimde sunan enerji yöneticilere sesleniyoruz. ARTIK DURUN!

